

opusdei.org

Missatge del Papa Francesc per la Jornada Mundial de la Pau 2016

"Venç la indiferència i
conquereix la pau" és el lema
del missatge del Papa Francesc
per la Jornada Mundial de la
Pau 2016 que se celebra com
cada any l'1 de gener. Us oferim
el text íntegre.

28/12/2015

MISSATGE DEL SANT PARE
FRANCESC PER A LA CELEBRACIÓ DE

LA XLIX JORNADA MUNDIAL DE LA PAU

1 DE GENER DE 2016

"Venç la indiferència i conquereix la pau"

1. Déu no és indiferent. A Déu li importa la humanitat, Déu no l'abandona.

Al començament del nou any, m'agradaria compartir no tan sols una profunda convicció sinó els millors desitjos d'abundants benediccions i de pau, en el signe de l'esperança, per al futur de cada home i cada dona, de cada família, poble i nació del món, així com per als Caps d'Estat i de Govern i dels Responsables de les religions. Per tant, no perdem l'esperança que el 2016 ens trobi a tots fermament i confiadament compromesos, en realitzar la justícia i treballar per la pau en els diversos àmbits. Sí, la pau

és do de Déu i obra dels homes. La pau és do de Déu, però confiat a tots els homes i a totes les dones, cridats a portar-lo a la pràctica.

Custodiar les raons de l'esperança

2. Les guerres i els atemptats terroristes, amb les seves tràgiques conseqüències, els segrestos de persones, les persecucions per motius ètnics o religiosos, les prevaricacions, han marcat de fet l'any passat, de principi a final, multiplicant-se dolorosament a moltes regions del món, fins a assumir les formes d'allò que es podria anomenar una «tercera guerra mundial en fases». Però alguns esdeveniments dels anys passats i de l'any amb prou feines conclòs em conviden, en la perspectiva del nou any, a renovar l'exhortació a no perdre l'esperança en la capacitat de l'home de superar el mal, amb la gràcia de Déu, i a no

caure en la resignació i en la indiferència. Els esdeveniments a què em refereixo representen la capacitat de la humanitat d'actuar amb solidaritat, més enllà dels interessos individualistes, de l'apatia i de la indiferència davant de les situacions crítiques.

Voldria recordar entre els esmentats esdeveniments l'esforç realitzat per afavorir l'encontre dels líders mundials en l'àmbit de la COP 21, amb la finalitat de buscar noves vies per afrontar els canvis climàtics i protegir el benestar de la Terra, la nostra casa comuna. Això ens remet a dos esdeveniments precedents de caràcter global: La Conferència Mundial d'Addis Abeba per recollir fons amb l'objectiu d'un desenvolupament sostenible del món, i l'adopció per part de les Nacions Unides de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, amb l'objectiu d'assegurar per a aquell

any una existència més digna per a tothom, sobretot per a les poblacions pobres del planeta.

L'any 2015 ha estat també especial per a l'Església, en haver-se celebrat el 50 aniversari de la publicació de dos documents del Concili Vaticà II que expressen de manera molt eloqüent el sentit de solidaritat de l'Església amb el món. El Papa Joan XXIII, a l'inici del Concili, va voler obrir de bat a bat les finestres de l'Església perquè fos més oberta la comunicació entre ella i el món. Els dos documents, Nostra aetate i Gaudium et spes, són expressions emblemàtiques de la nova relació de diàleg, solidaritat i acompanyament que l'Església pretenia introduir en la humanitat. En la Declaració Nostra aetate, l'Església ha estat cridada a obrir-se al diàleg amb les expressions religioses no cristianes. A la Constitució pastoral Gaudium et spes, des del moment que «els goigs i les

esperances, les tristeses i les angoixes dels homes del nostre temps, sobretot dels pobres i dels qui pateixen, són alhora goigs i esperances, tristeses i angoixes dels deixebles de Crist»[1], l'Església desitjava instaurar un diàleg amb la família humana sobre els problemes del món, com a signe de solidaritat i de respectuós afecte[2].

En aquesta mateixa perspectiva, amb el Jubileu de la Misericòrdia, desitjo convidar l'Església a resar i treballar perquè tot cristià pugui desenvolupar un cor humil i compassiu, capaç d'anunciar i testimoniar la misericòrdia, de «perdonar i de donar», d'obrir-se **«als qui viuen en les més contradictòries perifèries existencials, que amb sovint el món modern crea d'una manera dramàtica»**, sense caure'n « **en la indiferència que humilia, en l'habitualitat que anestesia l'ànim**

i impedeix de descobrir la novetat, en el cinisme que destrueix»[3].

Hi ha moltes raons per creure en la capacitat de la humanitat que actua conjuntament en solidaritat, en el reconeixement de la mateixa interconnexió i interdependència, preocupant-se pels membres més fràgils i la protecció del bé comú. Aquesta actitud de coresponsabilitat solidària és en l'arrel de la vocació fonamental a la fraternitat i a la vida comuna. La dignitat i les relacions interpersonals ens constitueixen com éssers humans, volguts per Déu a la seva imatge i semblança. Com a criatures dotades d'inalienable dignitat, nosaltres existim en relació amb els nostres germans i germanes, davant de qui tenim una responsabilitat i amb els quals actuem en solidaritat. Fora d'aquesta relació, seríem menys humans. Precisament per això, la indiferència representa una amenaça per a la

família humana. Quan ens encaminem per un nou any, desitjo convidar tots a reconèixer aquest fet, per vèncer la indiferència i conquerir la pau.

Algunes formes d'indiferència

3. És cert que l'actitud de l'indiferent, de qui tanca el cor per no prendre en consideració els altres, de qui tanca els ulls per no veure allò que l'envolta o s'evadeix per no ser tocat pels problemes dels altres, caracteritza una tipologia humana bastant difosa i present en cada època de la història. Però en els nostres dies, aquesta tipologia ha superat decididament l'àmbit individual per assumir una dimensió global i produir el fenomen de la «globalització de la indiferència».

La primera forma d'indiferència en la societat humana és la indiferència davant de Déu, de la qual brolla també la indiferència davant del

proïisme i davant del creat. Això és un dels efectes greus d'un fals humanisme i del materialisme pràctic, combinats amb un pensament relativista i nihilista. L'home pensa en ser l'autor de si mateix, de la mateixa vida i de la societat; se sent autosuficient; cerca no només reemplaçar Déu, sinó prescindir completament d'Ell. Per tant, creu que no deu res a ningú, excepte a si mateix, i pretén tenir només drets[4]. Contra aquesta autocomprensió errònia de la persona, Benet XVI recordava que ni l'home ni el seu desenvolupament no són capaços de donar-se el seu significat últim per si mateix[5]; i precedentment, Pau VI havia afirmat que «no hi ha, doncs, més que un humanisme veritable que s'obre a l'Absolut, en el reconeixement d'una vocació, que dóna la idea veritable de la vida humana»[6].

La indiferència davant del proïsme assumeix diferents formes. Hi ha qui està ben informat, escolta la ràdio, llegeix els diaris o veu programes de televisió, però ho fa de manera frívola, gairebé per mer costum: aquestes persones coneixen vagament els drames que afligeixen a la humanitat però no se senten compromeses, no viuen la compassió. Aquesta és l'actitud de qui sap, però té la mirada, la ment i l'acció dirigida cap a si mateix.

Desgraciadament, hem de constatar que l'augment de les informacions, pròpies del nostre temps, no significa per si mateix un augment d'atenció als problemes, si no va acompanyat per una obertura de les consciències en sentit solidari[7]. Més encara, això pot comportar una certa saturació que anestèsia i, en certa mesura, relativitza la gravetat dels problemes. «Alguns simplement es delecten culpant els pobres i els països pobres dels seus propis mals,

amb indegudes generalitzacions, i pretenen trobar la solució en una “educació” que els tranquil·litzi i els converteixi en éssers domesticats i inofensius. Això es torna encara més irritant si els exclosos veuen créixer aquest càncer social que és la corrupció profundament arrelada a molts països —en els seus governs, empresaris i institucions—, qualsevol que sigui la ideologia política dels governants»[8].

La indiferència es manifesta en altres casos com a falta d'atenció davant de la realitat circumstant, especialment la més llunyana. Algunes persones prefereixen no buscar, no informar-se i viuen el seu benestar i la seva comoditat indiferents al crit de dolor de la humanitat que pateix. Gairebé sense adonar-nos-en, ens hem convertit en incapaços de sentir compassió pels altres, pels seus drames; no ens interessa preocupar-nos-en, com si

allò que se'ls esdevé fos una responsabilitat que ens és aliena, que no ens competeix[9]. **«Quan estem bé i ens sentim a gust, ens oblidem dels altres (quelcom que Déu Pare no fa mai), no ens interessen els seus problemes, ni els seus sofriments, ni les injustícies que pateixen... Llavors el nostre cor cau en la indiferència: joestic relativament bé i a gust, i m'oblido dels qui no estan bé»[10].**

En viure en una casa comuna, no podem deixar d'interrogar-nos sobre el seu estat de salut, com he intentat fer en la *Laudato si'*. La contaminació de les aigües i de l'aire, l'explotació indiscriminada dels boscos, la destrucció de l'ambient, són sovint fruit de la indiferència de l'home respecte als altres, perquè tot està relacionat. Com també el comportament de l'home amb els animals influeix sobre les seves relacions amb els altres[11], per no

parlar de qui es permet fer en una altra part allò que no óssa fer a la seva pròpia casa[12].

En aquests i en altres casos, la indiferència provoca sobretot entossudiment i distanciament, i acaba d'aquesta manera contribuint a la manca de pau amb Déu, amb el proïsme i amb la creació.

La pau amenaçada per la indiferència globalitzada

4. La indiferència davant de Déu supera l'esfera íntima i espiritual de cada persona i arriba a l'esfera pública i social. Com afirmava Benet XVI, «existeix un vincle íntim entre la glorificació de Déu i la pau dels homes sobre la terra»[13]. En efecte, «sense una obertura a la transcendència, l'home cau fàcilment presa del relativisme, resultant-li difícil actuar d'acord amb la justícia i treballar per la pau»[14]. L'oblit i la negació de Déu, que porten l'home a

no reconèixer alguna norma per sobre de si i a prendre només, a si mateix com a norma, han produït crueltat i violència sense mesura[15].

En el pla individual i comunitari, la indiferència davant del proïsme, filla de la indiferència davant de Déu, assumeix l'aspecte d'inèrcia i despreocupació, que alimenta el persistir de situacions d'injustícia i greu desequilibri social, que, al seu torn, poden conduir a conflictes o, en tot cas, generar un clima d'insatisfacció que corre el risc d'acabar, abans o després, en violència i inseguretat.

En aquest sentit la indiferència, i la despreocupació que es deriva, constitueixen una falta greu al deure que té cada persona de contribuir, en la mesura de les seves capacitats i del paper que exerceix en la societat, al bé comú, de manera particular a la

pau, que és un dels béns més
preciosos de la humanitat[16].

Quan afecta el pla institucional, la
indiferència respecte a l'altre, a la
seva dignitat, als seus drets
fonamentals i a la seva llibertat,
unida a una cultura orientada al
guany i a l'hedonisme, afavoreix, i de
vegades justifica, actuacions i
polítiques que acaben per constituir
amenaces a la pau. L'esmentada
actitud d'indiferència pot arribar
també a justificar algunes polítiques
econòmiques deplorables,
premonitòries d'injustícies, divisions
i violències, amb vista a aconseguir
el benestar propi o el de la nació. En
efecte, no és estrany que els projectes
econòmics i polítics dels homes
tinguin per objectiu conquerir o
mantenir el poder i la riquesa, fins i
tot a costa de trepitjar els drets i les
exigències fonamentals dels altres.
Quan les poblacions es veuen
privades dels seus drets fonamentals,

com l'aliment, l'aigua, l'assistència sanitària o la feina, se senten temptades de prendre'ls per la força[17].

A més, la indiferència respecte a l'ambient natural, afavorint la desforestació, la contaminació i les catàstrofes naturals que desarrelen comunitats senceres del seu ambient de vida, forçant-les a la precarietat i a la inseguretat, crea noves pobreses, noves situacions d'injustícia de conseqüències sovint nefastes en termes de seguretat i de pau social. Quantes guerres hi ha hagut i quantes es combatran encara a causa de la falta de recursos o per satisfer la insaciable demanda de recursos naturals?[18]

De la indiferència a la misericòrdia: la conversió del cor

5. Fa un any, en el Missatge per a la Jornada Mundial de la Pau «**no més esclaus, sinó germans**», em vaig

referir a la primera icona bíblica de la fraternitat humana, la de Caín i Abel (cf. *Gn* 4,1-16), i ho vaig fer per cridar l'atenció sobre la manera en què va ser traïda aquesta primera fraternitat. Caín i Abel són germans. Provenen els dos del mateix ventre, són iguals en dignitat, i creats a imatge i semblança de Déu; però la seva fraternitat creacional es trenca. **«Caín, a més de no suportar el seu germà Abel, el mata per enveja, cometent el primer fratricidi»**[19]. El fratricidi es converteix en paradigma de la traïció, i el rebuig per part de Caín de la fraternitat d'Abel és la primera ruptura de les relacions de germandat, solidaritat i respecte mutu.

Déu intervé llavors per cridar l'home a la responsabilitat davant del seu semblant, com va fer amb Adam i Eva, els primers pares, quan van trencar la comunió amb el Creador. *«Llavors el Senyor va preguntar a*

Caín: “On és el teu germà, Abel? Ell va respondre: “No ho sé. Que potser sóc el guardià del meu germà? El Senyor li replicà: Què has fet? La sang del teu germà clama a mi des de la terra!”» (Gn 4,9-10).

Caín diu que no sap el que li ha succeït al seu germà, diu que no és el seu guardià. No se sent responsable de la seva vida, de la seva sort. No se sent implicat. És indiferent davant del seu germà, malgrat que ambdós estiguin units pel mateix origen. Quina tristesa! Quin drama fratern, familiar, humà! Aquesta és la primera manifestació de la indiferència entre germans. En canvi, Déu no és indiferent: la sang d'Abel té gran valor davant dels seus ulls i demana a Caín que reti comptes d'ella. Per tant, Déu es revela des de l'inici de la humanitat com Aquell que s'interessa per la sort de l'home. Quan més tard els fills d'Israel estan sota l'esclavitud a Egipte, Déu intervé

novament. Diu a Moisès: *«He vist l'opressió del meu poble a Egipte i he sentit com clama per culpa dels seus explotadors. Conec els seus sofriments; per això he baixat a alliberar-lo del poder dels egipcis i fer-lo pujar des d'Egipte cap a un país bo i espaiós, un país que regalima llet i mel»* (Ex 3,7-8). És important destacar els verbs que descriuen la intervenció de Déu: Ell veu, sent, coneix, baixa, allibera. Déu no és indiferent. Està atent i actua.

De la mateixa manera, Déu, en el seu Fill Jesús, ha baixat entre els homes, s'ha encarnat i s'ha mostrat solidari amb la humanitat en tot, menys en el pecat. Jesús s'identificava amb la humanitat: *«el primer d'una multitud de germans.»* (Rm 8,29). Ell no es limitava a ensenyar a la multitud, sinó que es preocupava d'ella, especialment quan la veia famolencs (cf. Mc 6,34-44) o desocupada (cf. Mt 20,3). La seva mirada no estava

dirigida només als homes, sinó també als peixos del mar, a les aus del cel, a les plantes i als arbres, petits i grans: abraçava a tota la creació. Certament, ell veu, però no es limita a això, ja que toca les persones, parla amb elles, actua en el seu benefici i fa el bé a qui es troba en necessitat. No només, sinó que es deixa commoure i plora (cf. *Jn* 11,33-44). I actua per posar fi al sofriment, a la tristesa, a la misèria i a la mort.

Jesús ens ensenya a ser misericordiosos com el Pare (cf. *Lc* 6,36). En la paràbola del bon samarità (cf. *Lc* 10,29-37) denúncia l'omissió d'ajut davant la urgent necessitat dels semblants: «el va veure i va passar de llarg» (cf. *Lc* 6,31.32). De la mateixa manera, mitjançant aquest exemple, convida els seus oients, i en particular els seus deixebles, que aprenguin a aturar-se davant dels sofriments

d'aquest món per alleujar-los, davant de les ferides dels altres per curar-les, amb els mitjans que tinguin, començant pel mateix temps, malgrat tantes ocupacions. En efecte, la indiferència sovint cerca pretextos: el compliment dels preceptes rituals, la quantitat de coses que cal fer, els antagonismes que ens allunyen els uns dels altres, els prejudicis de tot tipus que ens impedeixen de fer-nos proïsme.

La misericòrdia és el cor de Déu. Per això, ha de ser també el cor de tots els qui es reconeixen membres de l'única gran família dels seus fills; un cor que bat fort allà on la dignitat humana —reflex del rostre de Déu en les seves criatures— estigui en joc. Jesús ens adverteix: l'amor als altres —els estrangers, els malalts, els empresonats, els qui no tenen llar, fins i tot els enemics— és la mesura amb què Déu jutjarà les nostres accions. D'això depèn el nostre destí

etern. No és estrany que l'apòstol Pau convidi els cristians de Roma a alegrar-se amb qui s'alegren i a plorar amb aquells que ploren (cf. *Rm* 12,15), o que aconselli als de Corint organitzar collectes com a signe de solidaritat amb els membres de l'Església que pateixen (cf. *1 Co* 16,2-3). I sant Joan escriu: «*Si algú que posseeix béns en aquest món veu el seu germà que passa necessitat i li tanca les entranyes, com pot habitar dintre d'ell l'amor de Déu?*» (*1 Jn* 3,17; cf. *St* 2,15-16).

Per això «és determinant per a l'Església i per a la credibilitat del seu anunci que ella visqui i testimoniï en primera persona la misericòrdia. El seu llenguatge i els seus gestos han de transmetre misericòrdia per penetrar en el cor de les persones i motivar-les a retrobar el camí per retornar al Pare. La primera veritat de l'Església és l'amor de Crist.

D'aquest amor, que arriba fins el perdó i al do de si mateix, l'Església es fa serventa i mitjancera davant els homes. Per tant, allí on l'Església estigui present, allí ha de ser evident la misericòrdia del Pare. En les nostres parròquies, en les comunitats, en les associacions i en els moviments, en fi, arreu on hi hagi cristians, tothom ha de poder trobar un oasi de misericòrdia»[20].

També nosaltres som cridats a què l'amor, la compassió, la misericòrdia i la solidaritat siguin el nostre veritable programa de vida, un estil de comportament en les nostres relacions dels uns amb els altres[21]. Això demana la conversió del cor: que la gràcia de Déu transformi el nostre cor de pedra a un cor de carn (cf. *Ez* 36,26), capaç d'obrir-se als altres amb autèntica solidaritat. Aquesta és molt més que un

«sentiment superficial pels mals de tantes persones, properes o llunyanes»[22]. La solidaritat «és la determinació ferma i perseverant d'esmerçar-se pel bé comú; és a dir, pel bé de tots i cada un, perquè tots siguem veritablement responsables de tots»[23], perquè la compassió sorgeix de la fraternitat.

Així entesa, la solidaritat constitueix l'actitud moral i social que millor respon a la presa de consciència de les ferides del nostre temps i de la innegable interdependència que augmenta cada vegada més, especialment en un món globalitzat, entre la vida de la persona i de la seva comunitat en un determinat lloc, així com la dels altres homes i dones de la resta del món[24].

Promoure una cultura de solidaritat i misericòrdia per vèncer la indiferència

6. La solidaritat com a virtut moral i actitud social, fruit de la conversió personal, exigeix el compromís de tots aquells que tenen responsabilitats educatives i formatives.

En primer lloc em dirigeixo a les famílies, cridades a una missió educativa primària i imprescindible. Elles constitueixen el primer lloc on es viuen i es transmeten els valors de l'amor i de la fraternitat, de la convivència i del compartir, de l'atenció i de la cura de l'altre. Elles són també l'àmbit privilegiat per a la transmissió de la fe des d'aquells primers simples gestos de devoció que les mares ensenyen als fills[25].

Els educadors i els formadors que, a l'escola o en els diferents centres d'associació infantil i juvenil, tenen l'àrdua tasca d'educar els nens i joves, estan cridats a prendre consciència que la seva

responsabilitat té a veure amb les dimensions morals, espirituals i socials de la persona. Els valors de la llibertat, del respecte recíproc i de la solidaritat es transmeten des de la més tendra infantesa. Adreçant-se als responsables de les institucions que tenen responsabilitats educatives, Benet XVI afirmava: «Que tot ambient educatiu sigui un lloc d'obertura a l'altre i al transcendent, lloc de diàleg, de cohesió i d'escolta, en què el jove se senti valorat en les seves pròpies potencialitats i riquesa interior, i aprengui a apreciar els germans. Que ensenyi a agradar l'alegria que brolla de viure dia a dia la caritat i la compassió pel proïsme, i de participar activament en la construcció d'una societat més humana i fraterna»[26].

Els qui es dediquen al món de la cultura i dels mitjans de comunicació social tenen també una responsabilitat en el camp de

l'educació i la formació, especialment en la societat contemporània, en la qual l'accés als instruments de formació i de comunicació està cada vegada més estès. La seva comesa és sobretot la de posar-se al servei de la veritat i no d'interessos particulars. En efecte, els mitjans de comunicació «no només informen, sinó que també formen l'esperit dels seus destinataris i, per tant, poden donar una aportació notable a l'educació dels joves. És important tenir present que els llaços entre educació i comunicació són molt estrets: en efecte, l'educació es produeix mitjançant la comunicació, que influeix positivament o negativament en la formació de la persona»[27]. Els qui s'ocupen de la cultura i els mitjans haurien també de vigilar perquè la manera en què s'obtenen i es difonen les informacions sigui sempre jurídicament i moralment lícita.

La pau: fruit d'una cultura de solidaritat, misericòrdia i compassió

7. Conscients de l'amenaça de la globalització de la indiferència, no podem deixar de reconèixer que, a l'escenari descrit anteriorment, es donen també nombroses iniciatives i accions positives que testimonien la compassió, la misericòrdia i la solidaritat de les quals l'home és capaç.

Voldria recordar alguns exemples d'actuacions lloables, que demostrin com cada un pot vèncer la indiferència si no aparta la mirada del seu proïsme, i que constitueixen bones pràctiques al camí cap a una societat més humana.

Hi ha moltes organitzacions no governamentals i associacions caritatives dins de l'Església, i fora d'ella, els membres de les quals, en ocasió d'epidèmies, calamitats o

conflictes armats, afronten fatigues i perills per tenir cura dels ferits i malalts, com també per enterrar els difunts. Juntament amb ells, desitjo esmentar les persones i les associacions que ajuden els emigrants que travessen deserts i solquen els mars a la recerca de millors condicions de vida. Aquestes accions són obres de misericòrdia, corporals i espirituals, sobre les quals serem jutjats al terme de la nostra vida.

Em dirigeixo també als periodistes i fotògrafs que informen a l'opinió pública sobre les situacions difícils que interpel·len les consciències, i els quals es baten en defensa dels drets humans, sobretot de les minories ètniques i religioses, dels pobles indígenes, de les dones i dels nens, així com de tots aquells que viuen en condicions de més vulnerabilitat. Entre ells hi ha també molts sacerdots i missioners que, com a

bons pastors, romanen al costat dels seus fidels i els sostenen malgrat els perills i dificultats, de manera particular durant els conflictes armats.

A més, nombroses famílies, enmig de tantes dificultats laborals i socials, s'esforcen concretament a educar els fills «contracorrent», amb tants sacrificis, en els valors de la solidaritat, la compassió i la fraternitat. Moltes famílies obren els seus cors i les seves cases a qui té necessitat, com els refugiats i els emigrants. Desitjo agrair particularment a totes les persones, les famílies, les parròquies, les comunitats religioses, els monestirs i els santuaris, que han respost ràpidament a la meva crida, a acollir una família de refugiats[28].

Finalment, desitjo esmentar els joves que s'uneixen per realitzar projectes de solidaritat, i tots aquells que

obren les mans per ajudar el proïsme necessitat a les seves ciutats, al seu país o en altres regions del món. Vull agrair i animar tots aquells que treballen en accions d'aquest tipus, encara que no se'ls doni publicitat: la seva fam i set de justícia serà sadollada, la seva misericòrdia farà que trobin misericòrdia i, com a treballadors de la pau, seran anomenats fills de Déu (cf. *Mt* 5,6-9).

La pau en el signe del Jubileu de la Misericòrdia

8. En l'esperit del Jubileu de la Misericòrdia, cada un és cridat a reconèixer com es manifesta la indiferència en la pròpia vida, i a adoptar un compromís concret per contribuir a millorar la realitat on viu, a partir de la mateixa família, del seu veïnat o l'ambient de la feina.

Els Estats estan cridats també a fer gestos concrets, actes de valentia envers les persones més fràgils de la

seva societat, com els empresonats, els emigrants, els aturats i els malalts.

Pel que es refereix als detinguts, en molts casos és urgent que s'adoptin mesures concretes per millorar les condicions de vida a les presons, amb una atenció especial per als qui hi són detinguts en espera de judici [29], tenint en compte la finalitat reeducativa de la sanció penal i avaluant la possibilitat d'introduir en les legislacions nacionals penes alternatives a la presó. En aquest context, desitjo renovar la crida a les autoritats estatals per abolir la pena de mort allà on encara vigeix, i considerar la possibilitat d'una amnistia.

Respecte als emigrants, voldria adreçar una invitació a repensar les legislacions sobre els emigrants, perquè estiguin inspirades en la voluntat d'acollida, en el respecte

dels deures i responsabilitats recíprocs, i puguin facilitar la integració dels emigrants. En aquesta perspectiva, s'hauria de prestar una atenció especial a les condicions de residència dels emigrants, recordant que la clandestinitat corre el risc d'arrossegar-los a la criminalitat.

Desitjo, a més, aquest Any jubilar, formular una crida urgent als responsables dels Estats per fer gestos concrets en favor dels nostres germans i germanes que pateixen per la falta de *treball, terra i sostre*. Penso en la creació de llocs de treball digne per afrontar la ferida social de la desocupació, que afecta un gran nombre de famílies i de joves i té conseqüències gravíssimes sobre tota la societat. La falta de treball incideix greument en el sentit de dignitat i en l'esperança, i pot ser compensada només parcialment pels subsidis, si bé necessaris, destinats als aturats i a les seves famílies. Una atenció

especial hauria de ser dedicada a les dones —desgraciadament encara discriminades en el camp del treball — i a algunes categories de treballadors, les condicions de les quals són precàries o perilloses i les retribucions de les quals no són adequades a la importància de la seva missió social.

Finalment, voldria convidar a realitzar accions eficaces per millorar les condicions de vida dels malalts, garantint a tots l'accés als tractaments mèdics i als medicaments indispensables per a la vida, inclosa la possibilitat d'atenció domiciliària.

Els responsables dels Estats, dirigint la mirada més enllà de les pròpies fronteres, també estan cridats i convidats a renovar les seves relacions amb altres pobles, permetent a tots una participació efectiva i inclusió en la vida de la

comunitat internacional, perquè s'arribi a la fraternitat també dins de la família de les nacions.

En aquesta perspectiva, desitjo dirigir una triple crida perquè s'eviti arrossegar altres pobles a conflictes o guerres que destrueixen no només les riqueses materials, culturals i socials, sinó també —i per molt temps— la integritat moral i espiritual; per abolir o gestionar de manera sostenible el deute internacional dels Estats més pobres; per a adoptar polítiques de cooperació que, més que doblegar-se a les dictadures d'algunes ideologies, siguin respectuoses dels valors de les poblacions locals i que, en qualsevol cas, no perjudiquin el dret fonamental i inalienable dels nens per néixer.

Confio aquestes reflexions, juntament amb els millors desitjos per al nou any, a la intercessió de

Maria Santíssima, Mare atenta a les necessitats de la humanitat, perquè ens obtingui del seu Fill Jesús, Príncep de la Pau, el compliment de les nostres súpliques i la benedicció del nostre compromís quotidià en favor d'un món fratern i solidari.

Vaticà, 8 de desembre de 2015

Solemnitat de la Immaculada
Concepció de la Santíssima Verge
Maria

Obertura del Jubileu Extraordinari
de la Misericòrdia

FRANCISCUS

.....

[1] Conc. Ecum. Vat. II, Const. past.
Gaudium et spes, 1

[2] Cf. *ibíd.*, 3.

[3] Butlla de convocació del Jubileu extraordinari de la Misericòrdia Misericordiae vultus, 14-15.

[4] Cf. Benet XVI, Carta. enc. Caritas in veritate, 43.

[5] Cf. ibíd., 16.

[6] Carta. enc. Populorum progressio, 42.

[7] «La societat cada vegada més globalitzada ens fa més propers, però no més germans. La raó, per si sola, és capaç d'acceptar la igualtat entre els homes i d'establir una convivència cívica entre ells, però no aconsegueix fundar la germanat» (Benet XVI, Carta. enc. Carites in veritate, 19).

[8] Exhort. ap. Evangelii gaudium, 60.

[9] Cf. ibíd., 54.

[10] Missatge per a la Quaresma 2015.

[11] Cf. Carta. enc. *Laudato si'* 92.

[12] Cf. *ibíd.*, 51.

[13] *Discurs als membres del Cos Diplomàtic acreditat davant de la Santa Seu* (7 gener 2013).

[14] *Ibíd.*

[15] Cf. Benet XVI, *Intervenció durant la Jornada de reflexió, diàleg i oració per la pau i la justícia al món*, Assís, 27 octubre 2011.

[16] Cf. Exhort. ap. *Evangelii gaudium*, 217-237.

[17] « Però fins que no es reverteixin l'exclusió i la desigualtat dins una societat i entre els diversos pobles serà impossible eradicar la violència. S'acusa de la violència els pobres i els pobles pobres però, sense igualtat d'oportunitats, les diverses formes d'agressió i de guerra trobaran un brou de cultiu que tard o d'hora

provocarà la seva explosió. Quan la societat —local, nacional o mundial — abandona a la perifèria una part de si mateixa, no hi haurà programes polítics ni recursos policials o d'intel·ligència que puguin assegurar indefinidament la tranquil·litat. Això no succeeix només perquè la desigualtat provoca la reacció violenta dels exclosos del sistema, sinó perquè el sistema social i econòmic és injust a la seva arrel. Així com el bé tendeix a comunicar-se, el mal consentit, que és la injustícia, tendeix a expandir la seva potència danyosa i a soscavar silenciosament les bases de qualsevol sistema polític i social per més sòlid que sembli.» (Exhort. ap. *Evangelii gaudium*, 59).

[18] Cf. Carta enc. *Laudato si'* 31; 48.

[19] *Missatge per a la Jornada Mundial de la Pau 2015*, 2.

[20] Butlla de convocació del Jubileu extraordinari de la Misericòrdia *Misericordiae vultus*, 12.

[21] Cf. *ibíd.*, 13.

[22] Joan Pau II, Carta. enc. *Sollicitudo rei socialis*, 38.

[23] *Ibíd.*

[24] Cf. *ibíd.*

[25] Cf. *Catequesis durant l'Audiència general* (7 gener 2015).

[26] *Missatge per a la Jornada Mundial de la Pau 2012*, 2.

[27] *Ibíd.*

[28] Cf. *Ángelus* (6 setembre 2015).

[29] Cf. *Discurs a una delegació de l'Associació internacional de dret penal* (23 octubre 2014).

Missatge del Papa Francesc per la Jornada Mundial de la Pau 2016

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/missatge-del-
papa-francesc-per-la-jornada-mundial-
de-la-pau-2016/](https://dev.opusdei.org/ca/article/missatge-del-papa-francesc-per-la-jornada-mundial-de-la-pau-2016/) (11/08/2025)